

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Remissvar avseende Klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030

Bakgrund

Danderyds kommun har beretts möjlighet att ge synpunkter på Länsstyrelsens i Stockholms läns förslag till klimat- och energistrategi för Stockholms län 2025–2030 med utblick mot 2045. Remisstiden pågår till 2 maj.

Bedömning

Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram ett förslag till strategi för att främja klimat- och energiomställningen i länet. Strategin syftar till att minska utsläppen av växthusgaser och säkerställa en hållbar energiförsörjning, i linje med Sveriges nationella klimatmål och internationella åtaganden. Strategin har ett tidsperspektiv från 2025 till 2030, med en långsiktig målsättning att länet senast 2045 ska vara klimatneutralt. För att uppnå detta fokuseras arbetet på sex prioriterade områden: energi, transporter, samhällsbyggande, arbetsmaskiner, konsumtion och kompletterande åtgärder.

Danderyds kommun anser att förslaget till klimat- och energistrategi beskriver utförligt och tydligt nuläget och de utmaningar som föreligger. De sex prioriterade områdena ger en bra beskrivning av var de största utmaningarna finns för att uppnå klimat- och energimålen. Däremot saknas en tydligare bild om vägen framåt. Förslagen om fortsatt arbete är mycket generellt beskrivna och inte konkreta. Det behöver pekas ut ett tydligare ansvar och tidsram för att det ska vara möjligt att uppnå målen i strategin. Strategin är ett bra inspel till Danderyds kommuns kommande uppdatering av energiplan.

Nedan följer Danderyds kommuns synpunkter på Länsstyrelsens specifika frågeställningar.

Strategins prioriterade områden inklusive kommentarer om det fortsatta arbetet:

1. Energi:

I det prioriterade området framgår det att kraft- och fjärrvärmens relativt stora utsläpp inom el- och fjärrvärmesektorn till stor del beror på plast av fossilt ursprung i avfallsbränslet. Det är av vikt att minska användningen av plast som inte går att materialåtervinna,

Kommunstyrelsen

och sortera ut mer plast från förbränningen i kraftvärmeverk för återvinning och återanvändning. Det ligger väl i linje med kommunens arbete utifrån avfallsplanen. Fjärrvärme är en effektiv och viktig energikälla i länets energiförsörjning som kan minska behovet av el för uppvärmning.

Kommunen vill också lyfta fram att lokal elproduktion kan vara ett viktigt bidrag till den samlade energiproduktionen i länet och att även fossilbränsleoberoende lösningar ska övervägas i beredskapsperspektivet såsom solceller i kombination med batterilagring.

2. **Transporter:**

Transporter står för hälften av växthusgasutsläppen i länet och i Danderyds kommun för 80%. Det är således viktigt att definiera och genomföra åtgärder inom detta prioriterade område. Danderyds kommun har mål om att vara fossilbränsleoberoende kommunverksamhet och ställer krav på att transporter ska drivas med förnybara bränslen och kommunen arbetar också för att främja tillgång till fordonsladdning. Det minskade utbudet av kollektivtrafik i kommunen och länet ses som ett problem, och strategin skulle tydligare kunna framhålla vikten av att regionen förser länet med attraktiv kollektivtrafik.

Den föreslagna strategin hänvisar till de nu gällande klimatpolitiska målen. Med den nuvarande nationella klimatpolitiken i åtanke med bland annat sänkt reduktionsplikt är det svårt att se hur målet om att transportsektorns utsläpp ska minska med 70 % till 2030 jämfört med 2010 ska uppnås. Detta betonar ytterligare vikten av att lyfta transporter som ett särskilt prioriterat område.

3. **Samhällsbyggande:**

Fysisk planering och byggnation påverkar klimatet genom materialanvändning och energibehov. Strategin förespråkar cirkulära och resurseffektiva byggmetoder, ombyggnation av befintliga byggnader, hållbar stadsutveckling samt en ökad användning av klimateffektiva byggmaterial. Kommunen instämmer i utmaningarna och de föreslagna lösningar som återfinns i strategin. Kommunen har inlett ett arbete och har mål om att inventera och återbruka material vid renovering och rivning av kommunens fastigheter.

4. **Arbetsmaskiner:**

Utsläppen från arbetsmaskiner, främst inom byggsektorn, ska minskas genom krav på fossilfria bränslen och elektrifiering. Danderyds kommun instämmer med länsstyrelsen om vikten av gemensamma krav i upphandlingar för att påskynda omställningen. Kommunen ställer redan i nuläget krav på fossilfria drivmedel vid transporter och för arbetsmaskiner där det är tillämpligt. Kommunen deltar tillsammans med flera andra kommuner i Stockholmsområdet

Kommunstyrelsen

och Mälardalen i upphandlingsprojektet Fossilfritt 2030. Projektet stödjer kommunen med mallar och omvärldsbevakning som säkerställer att kommunen ställer korrekta och ambitiösa miljökrav. Detta är ett samarbete som fungerar utmärkt och kan beskrivas och visas som ett gott exempel i klimat- och energistrategin.

5. Konsumtion:

Livsmedel, plast, elektronik och textilier har stor klimatpåverkan. Strategin lyfter fram behovet av cirkulära materialflöden, hållbara upphandlingskrav och regionala samarbeten för att minska utsläpp kopplade till konsumtion.

Danderyds kommun instämmer i att utsläpp från konsumtion behöver minskas och bedömer att de förslag som föreslås i strategin är relevanta. I strategin nämns åtgärder såsom arbete med att minska matsvinnet och sortera ut plast från avfallet. Detta stämmer väl överens med kommunens arbete utifrån avfallsplanen.

6. Kompletterande åtgärder:

För att nå klimatneutralitet behövs negativa utsläpp genom ökat upptag av koldioxid i skog och mark samt tekniker för avskiljning och lagring av koldioxid (bio-CCS).

Danderyds kommun instämmer att kompletterande åtgärder är nödvändiga för att uppnå klimatmålen. Danderyds kommun har återställt ett antal områden till våtmarker vilket har inneburit bättre vattenreglering och kväve- och koldioxidbindning.

Inriktning på det fortsatta arbetet generellt:

Länsstyrelsen påpekar i förslaget till klimat- och energistrategi att ökad strategisk samverkan mellan offentliga aktörer, näringsliv och akademi är avgörande för att uppnå strategins mål. Som ansvarig för att samordna energi- och klimatpolitiken kommer Länsstyrelsen att ta initiativ till fördjupad samverkan utifrån strategins inriktning och prioriteringar. Det saknas dock förslag på hur denna samverkan kan komma att se ut förutom att den bör utgöras av offentliga aktörer, näringsliv och akademi. I dagsläget finns redan många etablerade samarbeten både inom länsstyrelsen och regionen som Danderyds kommun deltar i. Klimatarena i Stockholm är ett exempel på samarbete som sammanfogar offentliga aktörer och näringsliv. Trots att detta samarbete har resulterat i ett antal olika projekt, framför allt inom byggindustrin och cirkulära material, så har inte detta fått någon större genomslag hos kommunerna ännu. I många andra län utgör ett starkt och välorganiserat energikontor en samlande drivkraft. I Stockholms län finns inte längre ett energikontor. Det är därför av största vikt att undersöka vilket samarbete Stockholms län ska välja som ger önskad handlingskraft och därmed möjlighet att uppnå de nationella klimatmålen. Det behövs resurser för att bedriva dessa samarbeten, och den aktör som får uppdraget att hålla

Kommunstyrelsen

samman samverkan i Stockholms län skulle aktivt kunna söka bidrag och stöd från olika europeiska och nationella fonder för att finansiera och utveckla verksamheten.

Formalisering av det gemensamma arbetet i länet i någon form av klimat- och energiåtaganden för att ge ökad drivkraft till omställningsarbetet:

Länsstyrelsen efterfrågar ett ställningstagande från kommunerna om att formalisera det gemensamma arbetet i länet i någon form av klimat- och energiåtaganden för att ge ökad drivkraft till omställningsarbetet.

Kommunen bedömer att någon form av klimat- och energiåtagande skulle stärka länets gemensamma arbete framåt. Dock saknas förslag på vad detta åtagande skulle innebära. Danderyds kommun är positivt inställd till att samverka kring något av länets utmaningar för att uppnå länets klimat- och energipolitiska mål. Det behöver dock beskrivas tydligt vad som efterfrågas av kommunerna med en tydlig ledning för att det ska bli ett effektivt arbete som ger önskat resultat.

Johanna Hornberger
Kommunstyrelsens ordförande